

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

Homilia XXXIX. Habita ad populum in basilicabeati Ioannis, quæ dicitur
Constantiniana.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74915)

tinus de fororis sue Gordianæ salute sollicita respondit: Et si sola venio, sororem nostram Gordianam cui dimitto? Cui, sicut asserebat, tristis vultu iterum dixit: Veni, Gordiana etenim soror nostra inter laicas deputata est. Quam visionem mox molestia corporis secuta est, atque ita ut dictum fuerat, ante Dominicæ apparitionis diem, eadem molestia ingravescente, defuncta est. Gordiana autem mox ut solam remansisse se reperit, ejus pravitas excrevit: & quod prius latuit in desiderio cogitationis, hoc post effectum pravæ actionis exercuit. Nam oblita Dominici timoris, oblita pudoris & reverentiæ, oblita consecrationis, conductorem agrorum suorum postmodum maritum duxit. Ecce omnes tres uno prius ardore conversæ sunt, sed non in uno eodemque studio permanferunt: quia juxta Dominicam vocem, [*Multi sunt vocati, pauci vero electi.*]

Hæc ergo dixi, ne quis in bono jam opere positus, sibi vires boni operis tribuat, ne quis de propria actione confidat: quia etsi jam novit hodie qualis sit, adhuc cras quid futurus sit nescit. Nemo ergo de suis jam operibus securus gaudeat, quando adhuc in hujus vitæ incertitudine qui finis sequatur ignorat. Sed quia rem retuli, quæ vos ex divina districtione perterruit, aliud adhuc è vicino refero, quod ex divina misericordia, perterrita vestra corda consoletur: quod tamen in sermone alio jam me dixisse meministi, sed vos nequaquam adfuitis.

L. 4. D. 37

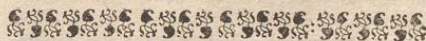
Ante biennium frater quidam in monasterium meum, quod juxta beatorum martyrum Joannis & Pauli Ecclesiam situm est, gratiâ conversationis venit: qui diu regulariter protractus, quandoque susceptus est. Quem frater suus ad monasterium non conversationis studio, sed carnali amore secutus est. Is autem qui ad conversationem venerat, valde fratribus placebat: at contra, frater illius longè à vita ejus ac moribus discrepabat. Vivebat tamen in monasterio necessitate potius, quàm voluntate. Et cum in cunctis actibus perversus existeret, pro fratre suo ab omnibus æquanimiter tolerabatur. Erat enim levis eloquio, pravus actione, cultus vestibus, moribus incultus: ferre verò non poterat si quisquam illi de sancti habitus conversatione loqueretur. Facta autem fuerat vita illius fratribus visu gravis, sed tamen, ut dictum est, pro fratre sui gratia erat cunctis tolerabilis. Aspernabatur valde si quis sibi aliquid de pravitate suæ correctione loqueretur. Bona non solum facere, sed etiam audire non poterat. Nunquam se ad sanctæ conversationis habitum venire, jurando, irascendo, deridendo, testabatur. In hac autem pestilentia, quæ nuper hujus urbis populum magna ex parte consumpsit, percussus in inguine, perductus est ad mortem. Cumque extremum spiritum ageret, convenerunt fratres, ut egressum illius orando protegerent. Jam corpus ejus ab extrema fuerat parte præmortuum, in solo tantummodo pectore vitalis adhuc calor anhelabat. Cuncti autem fratres tantò pro eo cæperunt enixius orare, quantò eum jam videbant sub celeritate discedere. Cum repente cæpit eisdem fratribus assistentibus adniti quo poterat, clamare, & orationes eorum interrompere, dicens: Recedite, recedite: ecce draconi ad devorandum datus sum, qui propter vestram præsentiam devorare me non potest. Caput meum jam in suo ore absorbit, date locum ut me amplius non cruciet, sed faciat quod facturus est. Si ei ad devorandum datus sum, quare propter vos moras patior? Tunc fratres cæperunt ei dicere: Quid est quod loqueris, frater? Signum tibi sanctæ crucis imprime. Respondebat ille ut poterat, dicens: Volo me signare, sed non possum, quia à dracone premor. Cumque hoc fratres audirent, prostrati in terra cum lacrymis cæperunt pro creptione illius vehementius orare. Et ecce subito cæpit melioratus æger quibus valebat vocibus

S. Greg. Tom. I.

A exultare, dicens: Gratias Deo, ecce draco qui me ad devorandum acceperat, fugit: orationibus vestris expulsus, stare non potuit. Pro peccatis meis modò intercedite, quia converti paratus sum, & sæcularem vitam funditus relinquere. Homo ergo, qui, sicut jam dictum est, ab extrema corporis fuerat parte præmortuus, reservatus ad vitam, toto ad Deum corde conversus est. Longis & continuus in conversatione eadem flagellis eruditus, atque ante paucos dies excrecente corporis molestia defunctus est. Qui jam moriens draconem non vidit, quia illum per cordis immutationem vicit. Ecce fratres mei, Gordiana, quam superius dixi, à sanctimonialis habitus excellentia corruiat ad penam, & frater hic, de quo ista narraui, ab ipso mortis articulo rediit ad æternam vitam. Nemo ergo scit quid de se in occultis Dei judiciis agatur; quia multi sunt vocati, pauci verò electi. Quia ergo nulli de se certum est electum se esse, restat ut omnes trepident, omnes de sua actione formident, omnes in sola divina misericordia gaudeant, nullus de suis viribus præsumat. Est qui perficiat fiduciam nostram, ille scilicet qui in se dignatus est assumere naturam nostram, Jesus Christus, qui cum Patre vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Lectio sancti Evangelij secundum Lucam.

IN illo tempore: Cum appropinquaret Iesus Hierusalem, videns civitatem, flevit super illam, dicens: Quia si cognovisses, & tu, & quidem in hac die tua, quæ ad pacem tibi: nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Quia venient dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo: & circumdabunt te, & coangustabunt te undique, & ad terram prosternent te, & filios tuos qui in te sunt: & non relinquent in te lapidem super lapidem, eo quod non cognoveris tempus visitationis tue. Et ingressus templum, cæpit ejicere vendentes de illo & ementes, dicens illis: Scriptum est, quia domus mea domus orationis est. Vos autem fecistis illam speluncam latronum. Et erat docens quotidie in templo.

HOMILIA XXXIX.

Habita ad populum in basilica beati Joannis, quæ dicitur Constantiniana.

Lectionem sancti Evangelij, brevi, si possum, volo sermone percurrere: ut illis in ea prolixior detur intentio, qui sciunt ex paucis multa cogitare. Quòd à stente Domino illa Hierosolymorum subversio describatur, quæ à Vespasiano & Tito Romanis Principibus facta est, nullus qui historiam everfionis ejusdem legit, ignorat. Romani enim Principes denunciantur, cum dicitur: [*Quia venient dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo: & circumdabunt te, & coangustabunt te undique, & ad terram prosternent te, & filios tuos qui in te sunt.*] Hoc quoque quod additur: [*Non relinquent in te lapidem super lapidem;*] etiam ipsa jam ejusdem civitatis transmigratio testatur: quia dum nunc in eo loco constructa est, ubi extra portam fuerat Dominus crucifixus, prior illa Hierusalem, ut dicitur, funditus est everfa. Cui ex qua culpa everfionis suæ

C Cccc ij

pena fuerit illata, subjungitur: [*Eo quod non cognoveris tempus visitationis tue.*] Creator quippe omnium per incarnationis suae mysterium hanc visitare dignatus est: sed ipsa timoris & amoris illius recordata non est. Unde etiam per Prophetam in increpatione cordis humani, aves caeli ad testimonium deducuntur, dum dicitur: *Milvus in caelo cognovit tempus suum & hirundo & ciconia custodierunt tempus adventus sui, populus autem meus non cognovit iudicium Domini.* Sed quaerendum prius est quid sit quod dicitur: [*Videns civitatem, flevit super illam, dicens: Quia si cognovisses, & tu.*] Flevit enim prius Redemptor ruinam perfidiae civitatis, quam ipsa sibi civitas non cognoscebat esse venturam. Cuius flente Domino recte dicitur: [*Quia si cognovisses, & tu.*] subaudi, fleres, quae modo quia nescis quod imminet, exultas. Unde & subditur: [*Et quidem in hac die tua, quae ad pacem tibi.*] Cum enim carnis se voluptatibus daret, & ventura mala non prospiceret, in die sua quae ad pacem esse ei poterant, habebat. Cur vero bona praesentia ad pacem habuerit, manifestatur cum dicitur: [*Nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis.*] Si enim cordis ejus oculis mala quae imminerent, abscondita non essent, laeta in praesentibus prosperis non fuisset. Cujus mox etiam poena quae de Romanis, sicut praedixi, Principibus imminet, adjuncta est. Qua descripta, quid Dominus fecerit, subditur: [*Quia in gressus templum, cepit ejicere vendentes de illo & ementes, dicens illis: Scriptum est, quia domus mea domus orationis est: vos autem fecistis illam speluncam latronum.*] Qui enim narravit mala ventura, & protinus templum ingressus est ut de illo vendentes & ementes ejiceret, profecto innouit, quia ruina populi maxime ex culpa sacerdotum fuit. Eversionem quippe describens, sed vendentes & ementes in templo feriens, in ipso effectu sui operis ostendit, unde radix prodit perditionis. Sicut autem Evangelista alio teste didicimus, in templo columbae vendebantur. Et quid per columbas, nisi sancti Spiritus donum accipitur? Sed vendentes & ementes de templo eliminat: quia vel eos qui pro munere impositionem manuum tribuunt, vel eos qui donum Spiritus emere nituntur, damnat. De quo templo mox subditur: [*Domus mea, domus orationis est: vos autem fecistis illam speluncam latronum.*] Qui enim ad accipienda munera in templo residebant, profecto quia quibusdam non dantibus laesionem exquirent, dubium non erat. Domus ergo orationis, spelunca latronum facta fuerat: quia ad hoc in templo assistere noverant, ut aut non donantes munera studerent corporaliter se sequi, aut dantes spiritualiter necare. Quia vero Redemptor noster praedicationis verba nec indignis & ingratis subtrahit, postquam disciplinae vigorem ejiciendo perverfos tenuit, donum mox gratiae ostendit. Nam subditur: [*Et erat docens quotidie in templo.*] Haec juxta historiam breviter tractando transcurramus. Sed quia eversam jam Hierusalem novimus, atque eversione sua in melius commutatam, quia expulsos latrones a templo, atque ipsum jam templum dirutum scimus: debemus ex rebus exterioribus introitus aliquam similitudinem trahere, atque ex eversis aedificiis parietum, morum ruinam timere. [*Videns enim civitatem, flevit super illam, dicens: Quia si cognovisses, & tu.*] Hoc semel egit, cum perituram civitatem esse nunciavit. Hoc quotidie Redemptor noster per electos suos agere nullatenus cessat, cum quosdam ex bona vita ad mores reprobos pervenisse considerat. Plangit enim eos qui nesciunt, cur plangantur, qui juxta Salomonis verba: *Latantur cum male fecerint, & exultant in rebus pessimis.* Qui si damnationem suam quae eis imminet agnovissent, semetipsos cum lacrymis electorum plangerent. Bene autem periturae animae sententia quae subditur, con-

A venit: [*Et quidem in hac die tua, quae ad pacem tibi, nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis.*] Suam hic diem habet anima perversa, quae transitorio gaudet in tempore. Cui ea quae adsunt, ad pacem sunt: quia dum rebus temporalibus laetatur, dum honoribus extollitur, dum in carnis voluptate resolvitur, dum nulla venturae poenae formidine terretur, pacem habet in die sua, quae grave damnationis suae scandalum in die habebit aliena. Ibi enim affligenda est, ubi iusti latrabuntur: & cuncta quae modo ei ad pacem sunt, tunc in amaritudine rixae vertentur: quia rixari secum incipiet, cur damnationem quam patitur, non expavit, cur ad prospiciendis malis frequentibus oculis mentis clausit. Unde ei dicitur: [*Nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis.*] Per-versa quippe anima rebus praesentibus dedita, in terrenis voluptatibus resoluta, abscondit sibi mala sequentia: quia praevidere futura refugit, quae praesentem laetitiam perturbant: dumque in praesentis vitae oblectationibus se deserit, quid aliud quam clausis oculis ad ignem vadit? Unde bene scriptum est: *In die bonorum ne immemor sis malorum.* Et inde per Paulum dicitur: *Qui gaudent, tanquam non gaudentes sint:* quia & si qua est praesentis temporis, ita est agenda laetitia, ut nunquam amaritudo sequentis iudicii recedat a memoria: quatenus dum mens pavida extremae ultionis timore transfugit, quantum nunc praesens laetitia, tantum post ita subsequens temperetur. Hinc namque scriptum est: *Beatus homo, qui semper est pavidus: qui vero mentis est dura, corruet in malum.* Sequentis enim ira iudicii tanto tunc districtior portabitur, quantum nunc & inter culpas minimè timentur. Sequitur: [*Quia venient dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo.*] Qui unquam sunt humanae animae majores inimici, quam maligni spiritus, qui hanc a corpore exeuntem obsident, quam in carnis amore positam, deceptoris delectationibus fovent? Quam vallo circumdant: quia ante mentis ejus oculos reductis iniquitatibus quas perpetravit, hanc ad societatem suae damnationis trahentes coarctant, ut in ipsa jam extremitate vitae deprehensa, & a quibus hostibus circumclusa sit, videat, & tamen evadendi aditum invenire non possit: quia operari jam bona non licet, quae cum licuit agere, contempsit. De quibus adhuc aptè quod sequitur, intelligi valet: [*Circumdabunt te, & coangustabunt te undique.*] Maligni quippe spiritus undique animam coangustant, quando ei non solum operis, verum etiam locutionis, atque insuper cogitationis iniquitates replicant, ut quae prius se per multa dilatavit in scelere, ad extremum de omnibus angustetur in retributione. Sequitur: [*Et ad terram prosterne te, & filios tuos qui in te sunt.*] Tunc anima per cognitionem reatus sui ad terram confertur, cum caro cui vitam suam credidit, redire ad pulverem urgetur. Tunc in mortem filij illius cadunt, cum cogitationes illicitae quae modò ex illa prodeunt, in extrema vitae ultione dissipantur, sicut scriptum est: *In illa die peribunt omnes cogitationes eorum.* Quae scilicet durae cogitationes intelligi etiam per lapidum significationem valent. Nam sequitur: [*Et non relinquent in te lapidem super lapidem.*] Per-versa enim mens, cum per-versae cogitationi adhuc per-versorem adjicit, quid aliud quam lapidem super lapidem ponit? Sed in destructa civitate super lapidem lapis non relinquitur: quia cum ad ultionem suam anima ducitur, omnis ab illa cogitationum suarum constructio dissipatur. Quae cur hoc patitur, adjungitur: [*Eo quod non cognoveris tempus visitationis tuae.*] Pravam quamque animam omnipotens Deus multis modis visitare consuevit. Nam assidue hanc visitat praepo, aliquando autem flagello, aliquando vero miraculo: ut & vera, quae nesciebat, audiat, & tamen adhuc superbiens atque con-

Hier. 8. c

Isai. 55. c

Marc. 12.

Prov. 2. b

Ecc. 11.

1. Cor. 7. d

Prov. 28. e

Ps. 141. d

temmens, aut dolore compuncta redeat, aut beneficiis devicta, malum quod fecit erubescat. Sed quia visitationis suae tempus minimè cognoscit, illis in extremo vitae inimicis traditur, cum quibus in aeterno iudicio damnationis perpetuae societate colligatur, sicut scriptum est: *Cum vadis cum adversario tuo ad principem in via, da operam liberari ab illo: ne forte trahat te ad iudicem, & iudex tradat te exactori, & exactor mittat te in carcerem.* Adversarius quippe noster in via, est sermo Dei, contrarius nostris carnalibus desideriis in praesenti vita. A quo ipse liberatur, qui praecipis eius humiliter subditur. Alioquin adversarius iudici, & iudex tradet exactori: quia ex sermone Domini contempto reus peccator tenebitur in examine iudicis. Quem iudex exactori tradit: quia hunc maligno spiritu ad ultionem trahere permittit, ut compulsam animam ipse ad poenam de corpore exigat, quae ei ad culpam sponte confensit. Exactor mittit in carcerem; quia per malignum spiritum in inferno retruditur, quousque dies iudicij veniat, ex quo jam in inferni ignibus simul & ipse crucietur. Expleta ergo perditione civitatis, quam nos ad pereuntis animae similitudinem traximus, protinus subditur: *[Et ingressus templum, cepit eicere vendentes & ementes de illo.]* Sicut templum Dei in civitate est, ita & in plebe fidelium vita religiosorum. Et sepe nonnulli religionis habitum sumunt, & dum sacrorum ordinum locum percipiunt, sanctae religionis officium in commercium terrene negotiationis trahunt. Vendentes quippe in templo sunt, qui hoc quod quibusdam iure competit, ad praemium largiuntur. Iustitiam enim vendere, est hanc pro praemij acceptione servare. Ementes vero in templo sunt, qui dum hoc perolvere proximo quod iustum est nolunt, dumque rem iure debitam facere contemunt, dato patronis praemio emunt peccatum. Quibus bene dicitur: *[Domus mea, domus orationis est: vos autem fecistis illam speluncam latronum.]* quia dum nonnunquam perversi homines locum religionis tenent, ibi malitia suae gladiis occidunt, ubi vivificare proximos orationis suae intercessione debuerunt. Templum quoque & domus Dei est ipsa mens atque conscientia fidelium. Quae si quando in lationem proximi perversas cogitationes profert, quasi in spelunca latrones resident, & simpliciter gradientes interficiunt, quando in eos qui in nullo rei sunt, laesionis gladios desigunt. Mens enim fidelium jam non domus orationis, sed spelunca latronum est, quando relicta innocentia & simplicitate sanctitatis illud conatur agere, unde valeat proximo nocere. Sed quia contra perversa haec omnia verbis Redemptoris nostri per sacras paginas indefinenter instruiuntur, nunciusque hoc agitur, quod factum fuisse perhibetur, cum dicitur: *[Et erat docens quotidie in templo.]* Cum enim mentem fidelium ad cavenda mala subtiliter erudit, quotidie Veritas in templo docet. Sed sciendum nobis est, quia veritatis verbis veraciter erudimur, si extrema mala nostra formidolosè & indefinenter aspiciamus: juxta hoc quod per quemdam sapientem dicitur: *In omnibus operibus tuis memorare novissima tua, & in aeternum non peccabis.* Pensare quippe quotidie debemus, quod ex eisdem voce nostri Redemptoris audivimus: *[Et quidem in hac die tua quae ad pacem tibi: nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis.]* Dum enim districtus iudex sustinet, & adhuc manum non exerit in percussione, dum à retributione ultionis ultimae esse quaedam temporis securitas videtur, debemus pensare malum quod sequitur, pensantes gemere, gementes vitare: & quae commissimus peccata indefinenter aspicere, aspicientes flere, & flentes abstergere. Nulla nos prosperitatis transitoria laetitia dissolvat, nec mentis nostrae oculos ea quae sunt transitoria obstruant, nec caecos ad ignem ducant. Si enim districtè pensetur, cuius sit ponderis improprium, ex ore veritatis agnoscitur, cum negligenti & futura

A non prospicienti dicitur: *[Et quidem in hac die tua, quae ad pacem tibi: nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis.]* Nam cogitandum valde est, quantum nobis erit terribilis hora nostrae resolutionis, qui pavor mentis, quanta tunc omnium malorum memoria, quae oblivio transactae felicitatis, quae formido & consideratio iudicis. Quid ergo esse nobis de praesentibus ad delectationem debet, quando cunctis simul transeuntibus, non valet transire quod imminet? quando & hoc funditus finitur, quod diligitur: & illud incipitur, ubi dolor nunquam finitur? Tunc maligni spiritus egrediente anima, sua opera requirunt: tunc mala quae suaserunt, replicant, ut sociam ad tormenta trahant. Sed cur hoc de perversa solummodo anima dicimus, cum ad electos quoque egredientes veniant, & suum in illis, si praevalcant, aliquid requirant? Unus autem in hominibus extitit, qui ante passionem suam libera voce dixit: *Iam non multa loquar vobiscum: venit enim princeps mundi huius, & in me non habet quidquam.* Quia enim hunc mortalem hominem vidit, suum in illo mundi princeps aliquid invenire se posse credidit. Sed sine ullo peccato à mundi corruptione exiit, qui sine peccato in mundum venit. Hoc de se contra mundi principem nec Petrus dicere praesumpsit, qui audire meruit: *Qua- cumque ligaveris super terram, ligata erunt & in caelis: & quodcumque solveris super terram, solutum erit & in caelis.* Hoc nec Paulus dicere praesumpsit, qui priusquam mortis debitum solveret, ad caeli tertij secreta pervenit. Hoc nec Joannes dicere ausus est, qui pro amore praecipuo, in Redemptoris sui peccatore in caena recubuit. Nam cum Propheta dicat: *Eccce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in delictis peperit me mater mea:* sine culpa in mundo esse non potuit, qui in mundum cum culpa venit. Hinc namque idem Propheta ait: *Non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens.* Hinc Salomon ait: *Non est homo iustus in terra qui faciat bonum, & non peccet.* Hinc Joannes dicit: *Si dixerimus quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est.* Hinc Jacobus ait: *In multis enim offendimus omnes.* Constat enim, quia omnes qui de carnis delectatione concepti sunt, in eorum proculdubio vel actione, vel locutione, vel cogitatione aliquid suum princeps huius mundi habuit. Sed idcirco illos vel potest rapere, vel prius tenere non potuit, quia eos ille à debitis suis eripuit, qui pro nobis sine debito, mortis debitum solvit; ut nos ideo sub iure hostis nostri debita nostra non teneant, quia pro nobis mediator Dei & hominum homo Christus Jesus gratuitè reddidit quod non debebat. Qui enim pro nobis mortem carnis indebitam reddidit, nos à debita animae morte liberavit. Ait ergo: *Veni enim princeps mundi huius, & in me non habet quidquam.* Unde curandum nobis est, & cum magnis quotidie fletibus cogitandum, quam rabidus, quam terribilis sua in nobis opera requirens in die nostri exitus princeps huius mundi veniat, si etiam ad Deum carne morientem venit, & in illo aliquid quaesivit, in quo suum invenire nihil potuit. Quid itaque nos miseri dicturi, quid acturi sumus, qui innumera mala commissimus? Quid requirenti adversario, & multa sua in nobis invententi dicemus, nisi solum quod nobis est certum refugium, & solida spes: quia unum cum illo facti sumus, in quo princeps huius mundi & suum aliquid requisivit, & invenire minimè potuit? quoniam solus est inter mortuos liber. Et à peccati jam servitio veraci libertate solvimur: quia ei qui verè liber est, unimur. Constat enim, nec negare possumus, sed veraciter fatemur, quia princeps huius mundi habet in nobis multa: sed tamen in mortis nostrae tempore jam nos rapere non valet, quia ejus membra effecti sumus, in quo non habet quidquam. Sed quid prodest quod eidem Redemptori nostro per fidem jungimur, si ab eorum disjungamur? Ipse etenim dicit: *Non omnis qui*

Luc. 21. g

Ioh. 14. e

Mat. 16. e

2. Cor. 12.

Ioh. 21. f

Psal. 50.

Is. 14. 2.

Eccl. 7. d

Ioh. 11.

Iacob. 3.

Ioh. 14. d

Psal. 87.

Mat. 7. f

Eccl. 7. d

dicit mihi, Domine Domine, intrabit in regnum celo- rum Recta ergo opera rectæ fidei jungenda sunt. Mala quæ fecimus, per quotidiana lamenta diluamus, transactas nostras nequitas surgentia ab amore Dei & proximi recta opera superent, nulla quæ possumus fratribus impendere bona recusemus. Neque enim aliter Redemptoris nostri membra efficitur, nisi inhærendo Deo, & compatiendo proximo.

Sed quia ad amorem Dei & proximi plerumque corda audientium plus exempla quàm verba excitant, charitati vestræ indicare studeo, quòd is qui præsto est filius meus Epiphanius diaconus, Isauria provincia exortus, in vicina factum terra Lycaoniæ solet narrare miraculum. Ait enim, quòd in ea quidam Martyrius nomine, vitæ valde venerabilis monachus fuit, qui ex suo monasterio visitationis gratia ad aliud monasterium tendebat, cui spiritualis pater præerat. Pergens itaque, leprosum quemdam, quem densis vulneribus elephantinus morbus per membra scædaverat, in venit in via, volentem ad suum hospitium redire, sed præ lassitudine non valentem. In ipso vero itinere se habere perhibebat hospitium, quo idem Martyrius monachus ire festinabat. Vir autem Dei ejusdem leprosi lassitudini misertus, pallium quo vestiebatur, in terram protinus projecit & expandit, ac desuper leprosum posuit, eumque suo pallio undique constructum super humerum levavit, secumque revertens detulit. Cumque jam monasterij foribus propiaret, spiritualis pater ejusdem monasterij magnis vocibus clamare cepit: Currite, januas monasterij citius aperite, quia frater Martyrius venit Dominum portans. Statim verò ut Martyrius ad monasterij aditum pervenit, is qui leprosus esse putabatur, de collo ejus exiliens, & in ea specie apparens, qua recognosci ab hominibus solet redemptor humani generis, Deus & homo Christus Jesus, ad cælum Martyrio aspiciente rediit, eique ascendens dixit: Martyri, tu me non erubuisti super terram, ego te non erubescam super cælos. Qui sanctus vir mox ut est monasterium ingressus, ei pater monasterij dixit: Frater Martyri, ubi est quem portabas? Cui ille respondit, dicens: Ego si scivissem quis esset, pedes illius tenuissem. Tunc idem Martyrius narrabat, quia cum eum portasset, pondus ejus minimè sensisset. Nec mirum, quomodo enim pondus sentire poterat, qui portantem portabat? Quia in re pensandum est nobis, quantum fraterna compassio valeat, quantum nos omnipotenti Deo misericordie viscera conjungant. Inde enim ei, qui est super omnia, propinquamus, unde nos per compassionem proximi, etiam sub nosmetipsos deponimus. In rebus corporalibus nemo alta tangit, nisi qui tenditur: in rebus verò spiritualibus certum est, quia quanto plus per compassionem attrahimur, tantò altius verius appropinquamus. Ecce autem Redemptori generis humani ad ædificationem nostram minimè sufficit quod in extremo judicio didicimus se esse perhibuit: *Quamdiu fecistis uni de his fratribus meis minimis, mihi fecistis*: nisi & ante judicium hoc in se ostenderet quod dixisset: ut videlicet demonstraret, quia quisquis nunc bona opera indigentibus exhibet, ei hæc specialiter impendit, cujus hæc amore exhibuerit. Et tantò plus quisque majorem mercedem recipit, quanto nec eum despicit, qui amplius despiciendus videtur. Quid enim in humana carne sublimius carne Christi, quæ est super Angelos exaltata? Et quid in humana carne abjectius carne leprosi, quæ tumescentibus vulneribus scinditur, & exhalantibus fœtoribus impletur? Sed ecce in specie leprosi apparuit: & is qui est reverendus super omnia, videri despectus infra omnia dedignatus non est. Cur hoc, nisi ut sensu nos tardiores admoneret, quatenus quisquis ei qui in cælo est, festinat assistere, humiliari in terra & compati etiam abjectis & despiciabilibus fratribus

Mat. 25. d

Hier. 10. d

A non recuset? Loqui charitati vestræ sub brevitate decreveram: sed quia non est in homine via ejus, decurrens sermo retineri non potest, quem disponit ipse de quo loquimur: qui vivit & regnat cum Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Lectio sancti Evangelij secundum
Lucam.

IN illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: Homo quidam erat dives, qui induebatur purpura & bysso, & epulabatur quotidie splendide. Et erat quidam mendicis nomine Lazarus, qui jacebat ad januam ejus, & ulceribus plenus, cupiens saturari de micis, que cadebant de mensa divitis, & nemo illi dabat. Sed & canes veniebant, & lingebant ulcera ejus. Factum est autem ut moreretur mendicis, & portaretur ab Angelis in sinum Abraha. Mortuus est autem & dives, & sepultus est in inferno. Elevans autem oculos suos cum eset in tormentis, vidit Abraham à longè, & Lazarum in sinu eius. Et ipse clamans dixit: Pater Abraham, miserere mei, & mitte Lazarum ut intingat extremum digiti sui in aquam, ut refrigeret linguam meam: quia crucior in hac flamma. Et dixit illi Abraham: Fili, recordare quia recepisti bona in vita tua, & Lazarus similiter mala. Nunc autem hic consolatur, tu vero cruciaris. Et in his omnibus inter nos & vos chaos magnum firmatum est: ut hi qui volunt hinc transire ad vos, non possint, neque inde huc transmeare. Et ait: Rogo ergo te pater, ut mittas eum in domum patris mei: habeo enim quinque fratres, ut testetur illis, ne & ipsi veniant in hunc locum tormentorum. Et ait illi Abraham: Habent Moysen & Prophetas; audiant illos. At ille dixit: Non pater Abraham: sed si quis ex mortuis ierit ad eos, pœnitentiam agent. Ait autem illi: Si Moysen & Prophetas non audiunt, neque si quis ex mortuis resurrexerit, credent.

cap. 16.

C

D

E